

Remissutskick avseende utvärdering av förskolans och grundskolans strukturrensurs och dess betydelse för måluppfyllelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att skicka utvärderingen av förskolans och grundskolans strukturrensurs och dess betydelse för måluppfyllelsen på remiss till barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden med svar senast 28 februari 2022.

Sammanfattning

Resurserna till förskolor och skolor i Lunds kommun fördelas i huvudsak genom en åldersindelad grundresurs som är lika för alla förskolor, grundskolor och fritidshem (oavsett huvudman) samt en strukturrensurs som varierar beroende på den socioekonomiska strukturen för respektive enhet. Syftet med strukturrensursen är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn/elever att nå målet för utbildningen. Under 2021 har en utvärdering gjorts av vilken betydelse strukturrensursen har för måluppfyllelsen i de kommunala förskolorna och grundskolorna.

Rapporten avhandlar om i vilken omfattning som strukturrensursen påverkar enheternas möjlighet att organisera sin verksamhet, om strukturrensursen påverkar enheterna ekonomiska resultat samt i vilken utsträckning kunskapsresultaten såväl som andra resultat kan knytas och förklaras av strukturrensursen.

I utvärderingen konstateras bland annat att *vad* förskolan och skolan använder sina pengar till har en avgörande betydelse för måluppfyllelsen. Det fortsatta arbetet med strukturrensursen föreslås ske genom att barn- och skolnämnden får i uppdrag att följa och utveckla användningen av strukturrensursen i sitt budgetarbete och systematiska kvalitetsarbete.

Utifrån vad som uppmärksammas i utvärderingen föreslås även att de två internationella förskolorna ISLK och International Pre-School

2021-11-29

Diarienummer

KS 2020/0804

of Lund från och med 2023 ska få en genomsnittlig strukturresurs, vilket redan gäller för deras skol- och fritidshemsverksamheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås skicka utvärderingen på remiss för yttrande till barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden, med svar senast den 28 februari 2022.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-11-29
Remissutskick avseende utvärdering av förskolans och grundskolans strukturresurs och dess betydelse för måluppfyllelsen
- Utvärdering av förskolans och grundskolans strukturresurs och dess betydelse för måluppfyllelsen oktober 2021 med bilagor:
  - Bilaga 1 Analys av om strukturresursen står i ett samband med andra mål än kunskapsresultat, frågor ur LUNK
  - Bilaga 2 Barnkonsekvensanalys
  - Bilaga 3 Deluppdrag De kommunala grundskolornas ekonomiska resultatuppfyllelse
  - Bilaga 4 Deluppdrag skrivelsen En rättvis finansiering av alla skolor
  - Bilaga 5 Fördjupande fakta om resursfördelning till pedagogisk verksamhet
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2020-12-02 § 394
- Skrivelse från Philip Sandberg (L), Fredrik Ljunghill (M), Jan Annerstedt (FNL), Inga-Kerstin Eriksson (C) och Hedvig Åkesson (KD) 2020-10-12 Utvärdera struktursystemet för grundskolan – skolbudgeten måste användas så att den gör bästa möjliga nytta för eleverna!
- Protokollsutdrag barn- och skolnämnden 2021-02-16 § 25
Årsanalys för barn- och skolnämnden 2020
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2021-02-03 § 49
- Skrivelse från Anders Almgren (S) och Fanny Johansson (S) 2021-01-04 En rättvis finansiering till alla skolor

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2020, § 394, att ge kommunkontoret i uppdrag att, tillsammans med barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen, utvärdera grundskolans strukturresurssystem och dess betydelse för måluppfyllelsen.

2021-11-29

Diarienummer

KS 2020/0804

Kommunstyrelsen beslutade den 3 februari 2020, §49, att utvärderingen även ska behandla skrivelsen en rättvis finansiering till alla skolor som tar upp problematiken med att SCB sedan 2020 inte får offentliggöra den information som myndigheten rutinmässigt samlar in och som används av många kommuner i samband med deras beräkning av resursfördelning till skolor.

Barn- och skolnämnden beslutade den 16 februari 2021, § 25, i samband med Årsanalysen för 2020, att de kommunala grundskolornas ekonomiska resultat och dess orsaker ska analyseras vidare som en del av den pågående översynen av resursfördelningssystemet.

Utbildningen ska enligt skollagen vara likvärdig (1 kap. 9 § skollagen). Det innebär att utbildningen ska utformas så att alla barn/elever kan ges ledning, stimulans och stöd att utvecklas så långt som möjligt oberoende av sin bakgrund eller vilken förskola/skola de går i. Resurserna till förskolor och skolor i Lunds kommun fördelas i huvudsak genom en åldersindelad grundresurs som är lika för alla förskolor, grundskolor och fritidshem (oavsett huvudman) samt en strukturresurs som varierar beroende på den socioekonomiska strukturen för respektive enhet. Syftet med strukturresursen är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn/elever att nå målen för utbildningen och är en del av flera insatser när det gäller huvudmannens arbete med det kompensatoriska uppdraget (det vill säga att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen).

Utvärderingen

Utvärderingen omfattar vilken betydelse strukturresursens del av budgeten har för måluppfyllelsen i de kommunala förskolorna och grundskolorna. Olika metoder har använts i utvärderingsarbetet såsom statistisk sambandsanalys av data och enkätundersökningar. I barnkonsekvensanalysen har barn fått uttrycka sina åsikter genom särskilda frågor om resursfördelning i Lunds kommuns elevenkät LUNK.

Lunds kommuns modell för att beräkna strukturresursen reviderades senast 2017. I utvärderingen konstateras att det finns svårigheter att avgöra vilka kunskapsresultat som hade uppnåtts om en annan eller ingen strukturresurs hade använts. Det är även svårt att renodla effekten av strukturresursen från övriga faktorer som påverkar måluppfyllelsen exempelvis statsbidrag för likvärdig skola, ökad andel nyanlända elever samt coronapandemin.

2021-11-29

Diarienummer

KS 2020/0804

Utvärderingen visar sammanfattningsvis att inom förskolan finns ett svagt samband mellan en större strukturresurs och ett mindre antal barn per pedagogisk personal (högre personaltäthet) samt minskad barngruppsstorlek. Antalet barn per förskollärare är dock högre (minskad lärartäthet) i förskolor med högt socioekonomiskt index (d v s förskolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar). För grundskolan syns tydligare samband mellan strukturella faktorer och strukturresurs. Enheter med högre strukturresurs har färre antal barn per pedagogisk personal, lärare och legitimerad lärare jämfört med enheter med lägre strukturresurs. Även när det kommer till klasstorlekar syns ett samband, om man bortser från de minsta skolorna, mellan högre strukturresurs och färre elever per klass. Detta tyder på att strukturresursen kan ha haft en positiv inverkan på rektors förutsättningar att organisera personal och barn-/elevgrupper på enheter där socioekonomiska förutsättningar är mindre gynnsamma.

Sambandet mellan skolornas socioekonomiska sammansättning och elevers måluppfyllelse är fortsatt starkt och har ännu inte påverkats nämnvärt av införandet av nuvarande strukturresursmodell. Skillnaden i elevers betygsresultat på skolor med hög strukturresurs och skolor med låg strukturresurs har ökat under de senaste åren, elever på skolor som har en socioekonomisk mer gynnsam elevsammansättning presterar relativt bättre medan elever på skolor med en socioekonomisk mindre gynnsam elevsammansättning presterar relativt sämre.

Skolenheternas socioekonomiska index föranleder inga noterbara skillnader mellan enheternas måluppfyllelse när det gäller exempelvis skolans värdegrund och elevernas ansvar och inflytande.

Rektorernas svar på hur de använder strukturresursen visar att de oftast används strukturresursen för att genomföra personalförstärkningar då dessa anses som effektiva i arbetet med det kompensatoriska uppdraget. Den visar även att rektor oftast inte planerar särskilt för strukturresursen utan ser den som en del i den samlade budgeten.

Tilläggsuppdragen

Vad gäller skrivelsen om en rättvis finansiering för alla skolor har Riksdagen under 2021 beslutat om tillfälliga ändringar i offentlighets- och sekretesslagen så fr o m 2022 fördelas strukturresurserna återigen enligt aktuella uppgifter oavsett huvudman.

2021-11-29

Diarienummer

KS 2020/0804

Vad gäller att analysera de kommunala grundskolornas ekonomiska resultat konstateras i utvärderingen att det inte finns något samband mellan strukturrensen och skolors ekonomiska resultat för åren 2019–2020. Faktorer som exempelvis skolstadier och antalet elever per enhet har större betydelse för skolornas resultat än strukturrensen.

Föredragning

I utvärderingen konstateras bland annat att *vad* förskolan och skolan använder sina pengar till har en avgörande betydelse för måluppfyllelsen. Det fortsatta arbetet med strukturrensen föreslås ske genom att barn- och skolnämnden får i uppdrag att följa och utveckla användningen av strukturrensen i sitt budgetarbete och systematiska kvalitetsarbete.

Utifrån vad som uppmärksammats i utvärderingen föreslås även att de två internationella förskolorna ISLK (kommunal huvudman) och International Pre-School of Lund (fristående huvudman) fr o m 2023 ska få en genomsnittlig strukturrens, vilket redan gäller för deras skol- och fritidshemsverksamheter. I dagsläget bedöms förskolorna få en oproportionellt hög strukturrens utifrån faktiska socioekonomiska förhållande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås skicka utvärderingen på remiss för yttrande till barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden, med svar senast den 28 februari 2022. Utbildningsnämnden berörs främst av förslaget att ge de internationella förskolorna en genomsnittlig strukturrens. Nämnden är huvudman för ISLK och ombeds även att inhämta yttrande om konsekvenserna av förslaget från den fristående huvudmannen för International Pre-School of Lund.

Beredning

Utvärderingen har genomförts under 2021 i samarbete mellan kommunkontoret, barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott samt presidierna i barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden har informerats om utvärderingen i oktober 2021.

Barnets bästa

Hur fördelningen och användningen av strukturrensen ser ut påverkar i allra högsta grad barn och möjligheten till en likvärdig utbildning. En utförlig barnkonsekvensanalys finns i bilaga 2.

2021-11-29

Diarienummer

KS 2020/0804

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser. Utvärderingen avser effekterna av den nuvarande strukturresursen.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Barn- och skolnämnden

Utbildningsnämnden